

תלמוד לומר "אשר תביא מארצך", ודרשין מיתורא ד"תביא" [שהיה יכול הכתוב לומר "אשר מארצך"] – לרבות את המשקין היוצאין מהביכורים, שגם הם נחשבים כגוף הפרי, ויוצא בהם בדיעבד ידי חובת הבאת ביכורים⁽⁷¹⁾.

ומעתה ילפינן נמי להקדש, שהמשקין היוצאים מהם אסורים כמותן.

ומקשינן: כיצד אתה למד הקדש מבכורים והא איכא למיפרך: מה לבכורים שכן טעונין קרייה של פרשת "ארמי אבד אבי",

אין איסורן בא מאליו, אלא על ידי האדם שהפרישם לשם בכורים, ומכל מקום גם המשקים של הפירות נחשבים לביכורים.

ומקשינן: ובכורים גופייהו מנלן שגם המשקין היוצאים מהם נחשבים כמותן?

ומתרינן: דתני רבי יוסי: נאמר בבכורים "מראשית כל פרי האדמה", ודרשין: "פרי" אתה מביא לבכורים, ואי אתה מביא משקה.

אך אם הביא למקדש ענבים של בכורים ודרכן, שהוא הביא את היין למקדש, מנין שבדיעבד הוא יצא ידי חובתו,

מהם כמותם, ולדעת התוספות לא ילפינן מהם משום שהם נחשבים לאיסור הבא על ידי אדם, אלא ילפינן מתרומה בגזירה שוה, ואם כן לדעת רבי יהושע [וכן קיי"ל להלכה] שבתרומה רק שמן ויין נחשבים כגוף הפרי, ולא בשאר הפירות, אם כן משקים היוצאים מטבל מותרים, וראה מה שיתבאר עוד בזה להלן בסוף הסוגיא.

71. כן פירשו רש"י ותוספות במסכת ערכין [יא א] והרמב"ם [פ"ב מביכורים ה"ד], שבדיעבד הוא יכול להביא למקדש גם משקים, ולדעת רבי יהושע להלן אינו יכול אף בדיעבד להביא אלא משקין היוצאים מזתים וענבים ולא שאר משקין. אך מרש"י להלן [ד"ה אין מביאים ביכורים משקה] משמע, שאינו יכול להביא כלל משקה למקדש, ואף לא יין ושמן, דכולם התמעטו מ"פרי", אלא הריבוי הוא שאם הביא פרי למקדש לביכורים ולאחר מכן יצא ממנו משקה, הרי גם המשקה אסור לזרים כמו הפרי עצמו. אך להביא משקה בתורת ביכורים אינו יכול. ולכן הוצרך רש"י שם לדחוק את הברייתא שאין מביאים בכורים משקה אלא היוצא מזתים וענבים, דהיינו, שאף אם יצאו מהם משקים הרי

מתרומה, ואין צריך ללמוד מהצד השוה? ולכן פירשו ששאלת הגמרא היא על כלאים, שהאיסור לא בא מאליו, אלא על ידי האדם שזרע אותו. אך רש"י כתב דכלאים חשיב איסור הבא מאליו, וכבר למדים אותו בצד השוה מחלב וחמץ, וביאר התפארת יעקב שהם נחלקו מה הכונה איסור שאינו בא מאליו, שרש"י סובר שהאיסור עצמו חל על ידי האדם, ולכן רק בהקדש יתכן לפרש כן, שהאיסור עצמו חל על ידי הקדשת האדם, מה שאין כן בכלאים שהאיסור חל מעצמו על ידי מעשה האדם הרי זה נחשב שהאיסור בא מאליו. אך התוספות סוברים שאם האדם גרם לאיסור על ידי מעשיו נמי חשיב איסור שאינו בא מאליו, ולכן גם כלאים חשיב איסור הבא על ידי אדם. ומהאי טעמא נקטו התוספות בקושייתם שלא יתכן שמדובר על טבל משום דטבל ילפינן חטא חטא מתרומה, ולא כתבו משום דחשיב איסור הבא מאליו, משום שלשיטתם כיון שהאיסור טבל חל במירוח הרי זה נחשב שהאיסור חל על ידי האדם. אך לרש"י חשיב שהאיסור חל מאליו מחמת מעשה האדם. ולפי זה יצא נפקא מינה לדינא, שלדעת רש"י ילפינן טבל מחמץ וחלב שמשקין היוצאים